

Rutebilhistorisk Forening

- Hovedstyret

Kulturmiljølovutvalget

INNSPILL I ARBEIDET MED NY KULTURMILJØLOV

Rutebilhistorisk Forening (RHF) takker for muligheten til å gi innspill i denne prosessen.

RHF er en uavhengig ideell forening som jobber med teknisk og immaterielt kulturvern, primært fra norsk rutebilbransje og den omfattende karosseriproduksjonsindustrien landet rundt. Vårt formål er å fremme interesse og forståelse for rutebilen som teknisk kulturminne, og rutebil driftens samfunnsmessige betydning i Norge.

RHF har omlag 1500 medlemmer, 13 lokalavdelinger fra Sør-Troms til Agder, samt en rekke lokale arbeidsgrupper og prosjektbaserte klubber.

Vi har følgende innspill der vi tar utgangspunkt i utvalgets mandat,

Pkt. 2.2.a)

- Vern av bevegelige kulturminner er vesentlig for det moderne kulturvern.
- Vår tekniske utvikling innen samferdsel har vært en avgjørende part i historia om nyere norsk samfunnsutvikling.
- Kulturmiljø innen samferdsel oppleves best ved arrangement og samlinger mellom ulike transportmidler, slik dette fungerte i praksis. Bussen korresponderte med dampskip og rutebåter ved kaiene, eller med toget på stasjonene langs våre jernbaner.
- Dersom f.eks. dampskip og fossile fartøy har fritak for utslippsregler og ligger til kai til besøk og beskuelse for publikum, vil det være urimeleg dersom rullende tekniske kulturminner ikke får tilgang til samme kaiområde fordi dette ligger innenfor en miljøzone for kjøretøy i en by eller et tettsted.
- For «leilighetsvis bruk» innvilger Statens vegvesen løyvefritak for transport med veteraner rutebiler. RHF ønsker lovfesta unntaksregler for «leilighetsvis bruk» i forhold til framtidige miljø- og støysoner, o.l. Dette kan avgrensnes ved f.eks. å gjelde veteraner «kjøretøy som har gått i offentlig tjeneste» - bl.a. sykebiler, brannbiler, brøytebiler, rutebiler.
- Tilgang og omsetning av drivstoff uten moderne tilsetningsstoffer bør være akseptert, siden mange moderne drivstoffkvaliteter utgjør en brannfare i eldre motorer, og skaper problemer gjennom avsetninger i motorens drivstoffsyst.em.

Pkt. 2.2.b)

- Fredning av byggverk og anlegg i statens eie. RHF vil på det sterkeste støtte at det på landsbasis blir sikret anlegg som viser hvordan bevegelige samferdselsobjekt ble stasjonert, vedlikeholdt og ivaretatt.
- Mulighet for bruk av slike anlegg som lagringslokale for veteraner kjøretøy fra offentlig tjeneste, togmateriell og luftfartøy, vil være gull verdt for det frivillige, tekniske kulturvern. «Tak over hodet»-problematikken er ei felles utfordring landet over.

Pkt. 2.2.d)

- Kunnskapsoverføring og -formidling er avgjørende for å videreføre forståelsen av bruken av mange bevegelige kulturminner. Det er viktig at de kulturvernorganisasjoner som jobber med dette, har de praktiske muligheter for å kunne gjennomføre slik formidling. Forsiktig bruk av bevegelige kulturminner må være akseptert og mulig også i framtida.
- Bare noe så enkelt som en kløtsjpedal er snart et mysterium for dagens generasjon av førere innen tyngre kjøretøy, så kunnskap om bruk og funksjon ved eldre materiell blir stadig viktigere for at vår tekniske kulturhistorie ikke skal forvitte.

Rutebilhistorisk Forening ønsker Kulturminnelovutvalget lykke til med sitt viktige arbeid!

Orkanger/Volda, januar 2023

Med beste hilsen
RHF hovedstyret

Kåre Karlsen
leder

Ola A. Rangsæter
sekretær